

Nursing Research Newsletter

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ฉบับที่ 10/62 เดือนกรกฎาคม ปี 2562

ประสบการณ์การเปิดหอผู้ป่วยไอซียูโรคหัวใจภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด: โรงพยาบาลตติยภูมิ
Experiences of Opening a Cardiac Care Unit With Limited Resources in a Tertiary
Hospital in Thailand

สุพัตรา อุปนิสากร
ชลธิชา โภชนกิจ
จารุวรรณ บุญรัตน์

บทคัดย่อ การวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายประสบการณ์การเปิดหอผู้ป่วยไอซียูโรคหัวใจภายใต้ทรัพยากรที่จำกัดในบริบทของโรงพยาบาลตติยภูมิ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาเฮอเมเนนนิติกส์ คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 14 ราย โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเปิดหอผู้ป่วยไอซียูโรคหัวใจภายใต้ทรัพยากรที่จำกัดในบริบทของโรงพยาบาลตติยภูมิ รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และบันทึกเทป นำข้อมูลมาถอดความแบบคำต่อคำและวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีของแวนมาเนน ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัยเชิงคุณภาพตามเกณฑ์ของลินคอล์นและคูบา

ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์การเปิดหอผู้ป่วยไอซียูโรคหัวใจภายใต้ทรัพยากรที่จำกัดในบริบทของโรงพยาบาลตติยภูมิ มี 5 ประเด็นดังนี้ 1) ร่วมคิดร่วมสร้างจากคนหน้างาน 2) ประโยชน์เพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง 3) หัวหน้าชั้นต้นคนสำคัญ 4) ให้โอกาสน้องทำพี่เป็นฝ่ายสนับสนุน และ 5) มองอุปสรรคเป็นความท้าทาย

จากการศึกษาในครั้งนี้ควรมีการทบทวนการบริหารหอผู้ป่วยวิกฤตหรือหอผู้ป่วยโรคหัวใจบนพื้นฐานข้อจำกัดของทรัพยากรทั้งด้านอัตรากำลัง สถานที่ เพื่อให้ผู้รับบริการเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึงและมีความปลอดภัยสูงสุด

ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาเฮอเมเนนนิติกส์ (Hermeneutic Phenomenology) เพราะเป็นรูปแบบวิจัยที่สามารถทำให้ได้มาซึ่งความหมายของประสบการณ์ โดยตีความจากประสบการณ์ที่สะท้อนออกมาตามความเข้าใจของบุคคลนั้น ๆ (Aoumtanee, 2010) ทำให้เข้าใจความหมายต่าง ๆ ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเปิดหอผู้ป่วยไอซียูโรคหัวใจ ภายใต้ทรัพยากรที่จำกัดในบริบทของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิขั้นสูง

สถานที่ที่ศึกษามีข้อจำกัด ดังนี้ 1) ด้านทรัพยากรบุคคล โดยใช้บุคลากรร่วมกับหอผู้ป่วยไอซียูอายุรกรรม 2) ด้านสถานที่ โดยใช้สถานที่ร่วมกับหอผู้ป่วยไอซียูศัลยกรรม และ 3) ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือทางการแพทย์ โดยใช้ร่วมกับหอผู้ป่วยไอซียูอายุรกรรมและศัลยกรรม คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเปิดหอผู้ป่วยไอซียูโรคหัวใจ ภายใต้ทรัพยากรที่จำกัดในบริบทของโรงพยาบาลตติยภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยเป็นผู้สัมภาษณ์ ในระหว่างการสัมภาษณ์มีการจดบันทึก สังเกตสีหน้าท่าทาง อากัปกิริยาต่าง ๆ ลักษณะการตอบคำถาม เครื่องมืออื่น ๆ ที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกภาคสนาม แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เทปบันทึกเสียง และมีแนวคำถามที่ผ่านความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. ประเทศไทยอยู่ในยุคของการขาดแคลนอัตรากำลังของพยาบาลทำให้ไม่สามารถเปิดหอผู้ป่วยไอซียูที่เพียงพอรองรับความต้องการของผู้รับบริการได้ การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การเปิดหอผู้ป่วยไอซียูโดยใช้กระบวนการแยกพื้นที่ให้บริการผู้ป่วยแต่มีพยาบาลจากหอผู้ป่วยเดิมมาหมุนเวียนปฏิบัติงานจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ช่วยให้เปิดหอผู้ป่วยไอซียูได้

2. องค์กรพยาบาลสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางเปิดหอผู้ป่วยเพื่อเพิ่มจำนวนเตียงหรือการบริหารอัตรากำลังที่ช่วยตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้

3. ผู้บริหารทางการแพทย์พยาบาลนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารพยาบาลกลุ่ม Generation Y ที่ต้องการทำงานที่ท้าทาย เมื่อทำงานสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายจะเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้พยาบาลกลุ่มนี้เกิดความผูกพันต่อองค์กร

4. ปัจจุบันตามมาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (สรพ.) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการดูแลผู้ป่วยเป็นรายโรคที่สามารถวัดผลลัพธ์การดูแลได้ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มคุณภาพการดูแลผู้ป่วย การมีหอผู้ป่วยที่ให้การดูแลผู้ป่วยเฉพาะโรคทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น

สุพัตรา อุนนิสากร, ชลธิชา โภชนกิจ และจรรุวรรณ บุญรัตน์. 2562. ประสบการณ์การเปิดหอผู้ป่วยไอซียูโรคหัวใจ ภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด: โรงพยาบาลตติยภูมิ. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุข ภาคใต้ ปีที่ 6(2)176-186.